

PRESENTACIONES

Fina Santiago Rodríguez
*Consellera d'Afers Socials i Esports del
Govern de les Illes Balears*

L'any 2019 ens situa en l'ANUARI que fa dotze des de la primera edició, el 2008; una bona ocasió per reflexionar sobre el camí emprès, sobre la nostra capacitat d'actuació i de generació de processos participatius, sobre les necessitats a les quals hem d'aconseguir donar resposta, sobre les fites assolides i sobre els nostres compromisos.

Durant aquest any, de final i d'inici de legislatura, una de les línies estratègiques clau ha estat la d'incrementar la visibilitat de les accions desenvolupades per totes les administracions en l'àmbit de l'envelliment, però sobretot ha estat l'any en el qual hem repensat la capacitat de donar resposta a les necessitats de la gent gran. Aquest va ser el motiu d'endegar un procés de reflexió en el si de les administracions, entre els professionals i els responsables polítics. En aquest procés ha estat clau l'ANUARI DE L'ENVELLIMENT; hem pogut estudiar les aportacions als debats, les recerques comunicades en els darrers anuals publicats i els reptes oberts. Tenim clar que les administracions i la resta d'iniciatives socials i de salut conformam la xarxa promotora de qualitat de vida i salut per a la gent gran. Si hem de ser els referents de la ciutadania, hem de mantenir un bon nivell de reflexió, una bona capacitat d'escolta i capacitat per donar respostes amb eficàcia. Justament en aquesta tasca, l'ANUARI ens ajuda any rere any.

Els grups de recerca i treball, l'anàlisi sobre noves iniciatives, l'anàlisi dels estàndards en promoció social i de la salut, etc., van avançant amb bona dinàmica i, fruit d'aquest esforç, es poden trobar noves anàlisis en l'ANUARI d'enguany.

L'any 2019 ha estat el de l'inici de la materialització del Pla Estratègic de Serveis Socials de les Illes Balears, aprovat a finals del 2018, és a dir, dels objectius i les previsions dels serveis i les prestacions que ha d'oferir l'Administració pública. Però també ha estat l'any en el qual hem experimentat nous problemes. Aquest darrer any hem hagut de gestionar la dificultat motivada per la manca de finançament, una crisi de capacitat d'inversió que intuïem que ens afectaria en els projectes socials i de construcció de nous serveis que constituïen part del nostre programa d'actuació com a resposta a les necessitats socials. Hem passat de l'anàlisi de com ens podia afectar la manca de finançament a la constatació que calia aportar-hi solucions i que ningú no ens perdonaria que desistíssim de les nostres responsabilitats. Cal sortir d'aquesta dificultat amb un nou model de política social avançada i sostenible, i tot això sense deixar ningú enrere, és a dir, incrementant les oportunitats per a tothom i construint un model del benestar a l'abast de tots.

Justament per les dificultats observades, s'ha parlat molt de la dependència i dels obstacles per prestar l'atenció que la llei i el nostre compromís polític estableixen, amb les qualitats i en els terminis prevists. Les millores en el reconeixement, en els processos d'aprovació de les prestacions així com en l'inici i en la qualitat de la provisió són un exemple de com s'ha sabut fer front a les dificultats. Diversos autors de l'ANUARI

d'enguany en parlen. **Innovació** en les formes d'atendre les necessitats, **formació** dels professionals i de tots els implicats, **finançament** assegurat i **equipaments** suficients i gestionats correctament: aquesta és la base per avançar. Un dels exemples de com abordar la qüestió de manera creativa el mostra l'ANUARI en un article sobre l'estimulació de l'autonomia, mitjançant programes familiars i de suport als cuidadors. No m'entretindré en cada una de les aportacions, però aquest plantejament innovador és una de les respostes que esperam que l'ANUARI ens proporcioni, i, una vegada més, ho fa amb excel·lència.

Vull agrair a tots els autors l'esforç que suposa la redacció dels articles, el temps dedicat i la generositat de compartir les seves reflexions. Us anim a seguir en aquest engrescador projecte que és l'ANUARI DE L'ENVELLIMENT, i a participar-hi a qui encara no el coneix o no en forma part, sigui com a autor d'articles o com a divulgador dels continguts.

Javier de Juan Martín
*Conseller executiu del Departament de Drets Socials i
president de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS)*

Ha arribat el moment d'enriquir els nostres coneixements amb una altra edició de l'*Anuari de l'envelliment*, una lectura que, per al personal dels serveis socials i, en especial, per a qui treballa en el sector de les persones grans, s'ha convertit en un referent ineludible perquè cada una de les edicions d'aquesta publicació aporta una visió nova vers la gent gran i permet obrir debats i adquirir nous aprenentatges en aquest àmbit.

He de confessar que per a mi és un plaer poder participar en l'edició de 2019 com a nou conseller executiu de Drets Socials i president de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS). És un càrrec que prenc amb moltes ganes perquè em permetrà poder impulsar i consolidar totes aquelles iniciatives que garanteixin un envelliment digne i de qualitat a les persones grans de Mallorca.

Els que ja em coneixeu sabeu que ja fa molts d'anys que faig feina en l'àmbit de la gent gran, i he de reconèixer que per la meva experiència en els diferents llocs i càrrecs que he ocupat encara queda molta feina a fer al sector. En aquest sentit, la publicació que teniu a les mans és una eina molt útil a l'hora d'analitzar any rere any, i des de diferents perspectives, la situació que viuen les persones majors a l'illa, també per avaluar el resultat de les iniciatives d'administracions i entitats en favor d'aquest col·lectiu, i que, a més, permet estudiar l'inici de possibles programes que donin resposta a les noves necessitats existents.

En definitiva, cada edició d'aquest anuari implica obrir un nou debat sobre la conjuntura de la gent gran, per la qual cosa com a màxim responsable dels serveis socials del Consell de Mallorca no puc més que felicitar públicament la Càtedra d'Atenció a la Dependència i Promoció de l'Autonomia Personal de la UIB per editar un any més aquest *Anuari de l'envelliment. Illes Balears, 2019* amb el rigor i la seriositat que la caracteritzen, així com agrair administracions com el Govern i Colònia Pollença que, juntament amb l'IMAS, hi col·laboren.

Des de l'IMAS creim fermament en la importància de l'envelliment saludable; en la necessitat de tenir cura de les nostres persones grans per garantir-los una darrera etapa de la vida digna; en no tancar els ulls davant possibles negligències que minvin la qualitat del seu dia a dia i, sobretot, en escoltar la seva veu i adaptar les polítiques de les administracions als nous temps i, en aquest cas, a les noves formes d'envellir.

Per tots aquests motius, hem impulsat iniciatives com l'Observatori de les Persones Majors o el Servei Integral d'Atenció a Domicili (SAID), dels quals ja us hem parlat en alguna ocasió en aquest anuari. Aquesta legislatura volem fer créixer el SAID per tal que s'estengui a tot Mallorca amb l'objectiu que totes les persones grans en situació de dependència que ho necessitin puguin ser ateses en el seu entorn vital.

També creim en la prevenció i en els programes pensats per intentar evitar el deteriorament cognitiu propi de la vellesa com els Tallers d'Estimulació Cognitiva. Aquests tallers ja han complert 25 anys en funcionament, amb tant d'èxit que cada any prop de dues mil persones solen apuntar-s'hi entre tots els municipis on es duen a terme.

A les pàgines d'aquest anuari coneixereu els detalls més tècnics dels programes de prevenció, pensats no només per fer treballar la ment amb els exercicis que es presenten a l'aula, sinó també per donar a la gent gran un motiu per sortir de casa i relacionar-se amb altres persones amb qui comparteixen les mateixes inquietuds. Volem, així, destacar la cara bona de l'envelliment: la que et permet viure noves experiències i gaudir amb intensitat aquesta etapa de la vida.

No obstant això, com a tots els col·lectius, no tot sempre és positiu i entre les persones grans també ens trobam un sector que viu en situació d'especial vulnerabilitat i es fa necessària l'actuació de les administracions per evitar situacions de negligència o maltractament. En aquest sentit, basant-nos en les línies de l'Observatori de Persones Majors de Mallorca i altres administracions com el Govern de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears, l'IMAS hem creat un protocol de maltractament per identificar i intervenir davant d'aquest fenomen.

No entraré en detalls tècnics sobre aquest protocol, si bé voldria destacar la necessitat que totes les persones, professionals o no del sector, estiguem a l'aguait de possibles situacions de maltractament o negligència vers la gent gran per tal d'erradicar una realitat molt invisibilitzada encara en la nostra societat, però més present del que voldríem, com a conseqüència, entre d'altres motius, de l'increment demogràfic de la població més envellida.

Els tallers d'Estimulació Cognitiva i el Protocol de Maltractament són els protagonistes dels articles amb els quals l'IMAS participa en l'edició de 2019 de l'anuari per contribuir així a la perspectiva general que aquesta publicació ens ofereix cada any sobre la situació de la gent gran. Vull donar les gràcies en aquest sentit al personal de l'IMAS que ha col·laborat en els articles que podreu llegir en aquest anuari, així com novament a la UIB per confiar amb el Departament de Drets Socials del Consell de Mallorca en la publicació d'una eina tan completa i tan útil com aquesta.